

letételre való kötelezés törvény erejénél fogva áll fenn és ezért alperes jogi helyzeté tisztázva van. (P. VI. 569/1938.).

A magyar bíróság joghatóságát kizáró szabályokat megszorítólag kell értelmezni. Ezért az a körülmény, hogy a hagyaték kisebb része Ausztriában fekszik, nem zárja el a hagyatéki hiteltől attól, hogy Magyarországon, ahol a hagyaték nagyobb része van, újból pereljen és ennek nem állhatja útját az sem, hogy felperes az osztrák bíróság által megítélt összeget teljesen megkapta, mert az osztrák bíróság ítélete az adott esetben res judicatát nem teremtett (P. I. 1253/1938.).

Különböző elsőbíróságoknál megindított pereket a fellebbezési bíróság nem *egyesíthet*, mert ezzel elvonná az egyik pert esetleges perújítás esetén, mely az elsőbíróságnál indítandó meg, illetékes bírójától. (P. I. 2106/1938.).

Nincs helye *perújításnak* csak azért, hogy a bíróság az újított perben méltányosságot alkalmazzon. (P. VI. 1039/1928.). Konform azzal a szabállyal, hogy anyagi jogi okból a pert nem lehet megújítani.

Mínt hogy a perújítási kereset nélkülözhetetlen tartalmául a törvény csak a megtámadott ítélet megjelölését, a perújítás kijelentését és a megfelelő kereseti kérelmet adja meg, következik ebből, hogy a perújítási ok és a kereset megalapozására szolgáló tények és bizonyítékok csak a tárgyalás előkészítésére szolgálnak és a hat havi határidőn túl is előadhatók. (P. VII. 2279/1938.).

Az állandó bírói gyakorlat szerint részítélet hozatala esetén a felülvizsgálati érték megállapítása szempontjából nem csupán a részítélet után hozott újabbi ítéletben megszabott marasztalás vagy elutasítás értékének összege, hanem a részítélettel és az utána hozott végítélettel megállapított marasztalások, illetőleg elutasítások együttes összege az irányadó. Abban az esetben, amidőn a felülvizsgálati kérelemmel nem élő ellenfél a felülvizsgálathoz csatlakozhatik s a csatlakozás szempontjából megállapítandó felülvizsgálati érték 5000 P-t meghalad, célszerűségi szempontból a felülvizsgálati bíraskodást a Kúria gyakorolja. (P. VI. 1249/1938.).

Dr. Vági József.

A részvénytársaság cégjegyzéséről.

A K. T. 190. §-a kizárja az igazgatóság hatáskörének harmadik személyekkel szemben joghatóságos korlátozását.

Ez a tilalom a képviseleti jogkörnek anyagi korlátozására vonatkozik, vagyis azt jelenti, hogy a rt. törvényes képviseletét nem lehet bizonyos ügyletekre szorítani, vagy bizonyos ügyleteket a képviseleti jogkörből kivenni. Következik ebből, hogy a képviseleti cselekmények joghatályossága más személyek, vagy

szervek (pl. alapszabályszerű igazgatótanács) hozzájárulásától függővé nem tehető, a K. T. 179. §-ának esetein kívül még a közgyűléstől sem.

A képviseleti jognak a K. T. 185. és 186. §-ai keretébe eső szabályozása azonban ily korlátozásnak nem tekinthető s azt a bírói gyakorlat soha ilyenek nem is tekintette.

Általános szabály szerint ugyanis a rt. törvényes képvisellete az egész igazgatóságot illeti, mert a K. T. 186. §-a szerint a rt.-ot „az igazgatóság” képviseli s nem az egyes tagok, bár ezzel szemben a K. 1929. jan. 16-án (P. IV. 7870/1928. Hj. Dt. 22., 12.) úgy döntött, hogy, ha az alapszabályok a K. T. 157. §-ának (12. p.-a) ellenére a cégjegyzést nem szabályozzák s nincs bennük „oly rendelkezés, hogy a társaság cégét több igazgatósági tagnak kell jegyezni, az igazgatóság tagjai egyenlően vannak jogosítva, vagyis a részvénytársaságot ebben az esetben egyetlen igazgatósági tagnak a társaság nevében tett jogcselekménye is kötelezi”.

De a K. T. 157. és 185. §-ai alapján, amint e határozatból is kitűnik, soha sem volt kétséges, hogy az alapszabály a képviseletet együttesen kevesebb igazgatósági tagra, sőt az egyes igazgatósági tagokra is bízhatja. Csupán ahhoz ragaszkodott a gyakorlat, hogy e szabályozással a képvisellettől valamely igazgatósági tag teljesen ki ne zárassék. (K. 631. E. H. 1914. márc. 24. 58/1914. Hj. Dt. 8., 95.).

Az igazgatósági tagoknak ez a képviseleti joga nem csak mindegyikre azonos módon szabályozható, hanem eltérő változatokkal is. Vagyis nem kell minden igazgatósági tagnak megadni az önálló képviseleti jogot, vagy minden igazgatósági tagnak csak együttes képviseleti jogot engedni. Hanem lehet, hogy némely igazgatósági tagok egyedül is, mások csak együttesen képviselhessék a rt.-ot. Mégis ez csak oly módon történhetik, hogy egyik igazgatósági tag aláírása se váljék feleslegessé, vagyis nem lehet az, hogy igazgatósági tagok csupán oly igazgatósági taggal jegyezthessék a céget, aki önálló jegyzésre is jogosult. (K. 1932. márc. 30. Pk. IV. 350/1930. Bp. T. 1932. ápr. 7., P. VI. 2465/1932. Jogt. Közl. 1932. 119.).

Nincs akadálya ekkép annak sem, hogy az érvényes jegyzéshez az egyik az alapszabályokban név szerint megnevezett igazgatósági tagnak a jegyzése mindig szükséges legyen, pl. azé, aki ügyvezető igazgató. S így név szerint megnevezéssel az a szabályozás is lehető, hogy bizonyos megnevezett igazgatósági tagok egyikének jegyzésére mindig okvetlenül szükség van (K. 1936. febr. 25. Pk. IV. 4767/1935. J. H. 1936. 313, Halász: 381.), pl. olyannak, aki a végrehajtó bizottság tagja (Szeg. T. 1923. júl. 10. P. I. 1299/1928. Hj. T. 1929. 17.). Vagy az oly szabályozás is, hogy bizonyos megnevezett igazgatósági

tagok csak bizonyos más megnevezett igazgatósági tagokkal jegyezhesenek együttesen.

Ezt a változatot szükségessé teheti az, hogy a különböző igazgatósági tagok az igazgatóságban más és más részvénybirtokos érdekeltséget képviselnek s ezzel a rendelkezéssel az igazgatás kölcsönös ellenőrzését akarják biztosítani.

Történt kísérlet arra is, hogy az alapszabályok csak a név szerint meg nem nevezett igazgatósági tagok A. és B. csoportjának együttes jegyzését szabályozzák, úgy, hogy az egyik jegyzőnek mindig az A., a másiknak mindig a B. csoporthoz kell tartozni, az egyes csoporthoz tartozás pedig név szerint csak a cégjegyzékből tűnik ki. Ez a cégjegyzékre vonatkozó szabályokba ütközik azonban, amelyek az igazgatósági tagok bejegyzését írják elő, de nem ismerik az ilyen, a megbízó részvényesekre utaló csoportosítást. (K. T. 184. §. R. 11. §. Bp. T. 1907. okt. 9. 2709/1907. Hj. Dt. 2. 25.; Bp. T. 1932. november 10. P. VI. 10479/1932. Halász: 375.)

Annak azonban nincs cégjogi akadálya, hogy az alapszabályban is név szerint történt kijelölés alapján a cégjegyzékbe bejegyezzenek oly igazgatósági tagokat, akiknek jegyzése a cég érvényes jegyzéséhez okvetetlenül szükséges, vagy olyanokat, akik a céget együttesen csak bizonyos más ugyanígy megnevezett és bejegyzett tagokkal jegyezhetik.

Az itt vázolt gyakorlattól nyilván a Kúria 1938. máj. 31-én kelt Pk. IV. 251/1938. sz. határozata. (J. H. 1938. 610.) sem kívánt eltérni, bár okfejtése nem egészen világos. Az adott esetben ugyanis csak az említett csoportos megjelöléssel kapcsolatos cégjegyzést zárta ki, de indokolásában a K. T. 190. §-ára is hivatkozik oly módon; mintha maga a személyi korlátozás is a törvény e szakaszába ütközhetnék.

A cégvezetővel (vagy cégjegyzésre feljogosított társulati tisztviselővel) történő együttes jegyzést is megengedi a gyakorlat De ez nem jelenti azt, hogy valamennyi igazgatósági tag jegyzésének érvényessége tehető függővé a cégvezető együttes jegyzésétől, mert „az igazgatóságnak, mint a részvénytársaság törvényes képviselőjének ebbeli jogköréből az következik, hogy az igazgatóságnak *állandóan* abban a helyzetben kell lenni, hogy képviseleti jogát harmadik személyek irányában *minden esetben* az igazgatóságon kívül álló személyek közreműködése nélkül gyakorolhassa, vagyis a részvénytársaság cégét *minden esetben* ily módon jegyezhesse.“ (K. 1936. febr. 25. Pk. IV. 4767/1935. J. H. 1936. 313.) Ennek a figyelembevételével azonban az alapszabályokban név szerint megnevezett cégvezető is szerepelhet azok között, akiknek jegyzése bizonyos igazgatósági tagok együttes jegyzésének érvényességéhez szükséges.

t. t.